

Ekosofias Nyhetsbrev

APRIL 2016 - TJUGOFJÄRDE ÅRGÅNGEN

SANERING AV FÖRORENADE OMRÅDEN GÅR FÖR LÅNGSAMT

När nu 15 års inventering av förorenade områden runt om i landet har avslutats ser Naturvårdsverket stora utmaningar med att sanera utpekade områden. Under 2015 gjordes de sista inventeringarna och att sanera de 8 000 områden som bedöms medföra en mycket stor risk eller stor risk för människors hälsa eller miljön ser inte genomförbart ut inom önskvärd tidsram.

– Det är tydligt att vi måste öka takten för att klara miljö kvalitetsmålet Giffri miljö. Pengarna för sanering är redan uppbundna i år och till största del nästa år och det finns många objekt på kö. För att öka takten krävs såväl ny teknik som mer pengar samt att den som förorenat också tar ansvaret för efterbehandling. Stora objekt kan kosta över 100 miljoner kronor, säger Cathrine Lundin, handläggare på Naturvårdsverket, till Aktuell Hållbarhet. För att driva på saneringen har regeringen under 2016 och 2017 avsatt 300 miljoner kronor extra till sanering vid byggande av bostäder.

FÅGLAR FLYR NORRUT PÅ GRUND AV KLIMATSKIFTE

Forskare har för första gången visat att fåglar i Europa och USA reagerar på liknande sätt på klimatförändringar.

- Det är förvånande att effekterna blir så likartade mellan kontinenterna, det är ju trots allt helt olika fågelarter och olika livsmiljöer vi pratar om, säger Åke Lindström, professor vid Lunds universitet, som deltagit i studien.

Resultaten visar bland annat att arter minskar i de varmare delarna av sitt utbredningsområde då det blir för hett men de ökar i de kallare delarna där klimatet blir mer gynnsamt.

- På sikt blir problemet att de allra nordligaste arterna inte har något område längre att dra sig tillbaka till om klimatuppvärmningen fortsätter.

Sydsvenskan

FN:S KLIMATPANEL TAR FRAM NYA SPECIALRAPPORTER

Som en direkt följd av förhandlingarna vid COP21 i Paris, och det nya globala klimatavtalet, ska FN:s klimatpanel IPCC redan till 2018 ta fram en specialrapport. Rapporten ska beskriva effekter av en global uppvärmning på 1,5 grader, utifrån ett antal scenarier med olika nivåer av utsläpp av växthusgaser.

– Det finns en tydlig målbild i och med avtalet från COP21 i Paris, världens länder är överens om att sträva mot målet på 1,5 graders global uppvärmning jämfört med den förindustriella nivån. Då behövs mer kunskapsunderlag och därför kraftsamlar IPCC och tar fram specialrapporten redan under 2018. IPCCs nästa stora utvärdering, AR6, blir klar 2022-2023, berättar Lena Lindström, kommunikationssamordnare vid SMHI som deltog i IPCC:s möte i Nairobi den 11-14 april.

Vid mötet togs beslut om att ytterligare två specialrapporter ska definieras; en om klimatförändringen, haven och kryosfären (snö och is), en om klimatförändring, ökenutbredning, markförstöring, hållbar markanvändning, matsäkerhet och växthusgasers flöden i landekosystem.

I IPCCs arbete med nästa syntesrapport AR6 och delrapporter kommer storstäder att få ett särskilt fokus.

– Hur de stora städerna lyckas hantera klimatförändringen, både genom minskade utsläpp av växthusgaser och genom arbete med klimatanpassning har stor påverkan på hur nationer och världen lyckas. Här ser IPCC att det behövs mer kunskapsunderlag och forskning, därför får de ordinarie arbetsgrupperna i uppdrag att särskilt beakta detta i sina rapporter, berättar Lars Bärring, forskare vid SMHI.

CHRISTIANA FIGUERES: PARISAVTALET FÅR GENOMSLAG TVÅ ÅR TIDIGARE

Klimatavtalet från Paris ska enligt tidsplanen träda i kraft år 2020. Men nu tror FN:s klimatchef Christiana Figueres att avtalet får genomslag två år tidigare.

I ett tal i London sade hon att vi troligtvis kommer att få se Parisavtalet i kraft till 2018 och att minst 55 länder som motsvarar 55 procent av de globala växthusgasutsläppen då kommer ha ratificerat avtalet. Den 22 april skrevs avtalet under av över 170 länders representanter i FN:s generalförsamling. I ceremonin deltog ett 60-tal statsöverhuvuden. Något som tolkas som att klimatlöftena från Paris står starka och att länderna menar allvar. Nu återstår att se när ratificering i tillräcklig omfattning kommer att ske.

ANDERSSON SÄLJER IN KOLDIOXIDSKATT

Finansminister Magdalena Andersson försöker sälja in koldioxidskatt till andra länder under Världsbankens vårmöte i Washington. Huvudargumentet är att det visst går att kombinera utsläppsminskningar med ekonomisk tillväxt.

- Det är ju en oro som många har, och då är det viktigt att peka på de exempel vi har från Sverige, men även Norge och Finland som också var tidiga med koldioxidskatt, säger Andersson (S) till TT.

I många länder finns en oro för att åtgärder mot klimatförändringarna slår mot tillväxten.

I Washington talade Finansministern inför en grupp ministrar, forskare samt representanter för privata företag, organisationer, Världsbanken, IMF och OECD. Hon berättade bland annat att Sverige införde koldioxidskatt 1991 - och att BNP sedan dess har ökat med 60 procent samtidigt som de inhemska utsläppen av koldioxid minskat med 25 procent.

Uppsala Nya Tidning

EXXON MOBIL UNDERSÖKS AV STATSÅKLAGARE FÖR ATT HA MÖRKAT KLIMATHOTET

Statsåklagare i New York, Kalifornien och Massachusetts undersöker huruvida oljejätten Exxon Mobil har undanhållit information från allmänhet och aktieägare om effekterna av klimatförändringarna, skriver New York Times.

De statliga utredningarna initierades efter ett nyhetsinslag från InsideClimate News om att interna dokument från Exxon Mobil från slutet av 1970 visar att företagets forskare insåg att förbränning av fossila bränslen skulle värma planeten och leda till skadliga konsekvenser. Exxon ska ha mörkat detta för att det skulle kunna bli ett hot mot bolagets existens.

USA:s tidigare vicepresident Al Gore liknar processen vid hur statsåklagare tidigare tagit strid mot tobaksindustrin som också mörkade konsekvenserna av sin verksamhet.

OLJANS HJÄRTA SATSAR FOSSILFRITT

Texas är hjärtat i USA:s oljeindustri. Men nu satsar delstaten allt mer på fossilfri sol- och vindkraft. Republikanska Georgetown ska nästa år helt drivas av förnybar energi. Det blir helt enkelt billigare.

- Det kanske blir nytt rekord i dag, säger Jim Briggs, medan både slipsen med Texasträck och några hårstrimmor rör sig med den starka vinden.

Briggs gillar när det blåser - Georgetown ska nästa år sälla sig till en liten skara av städer i USA att helt drivas av förnybar energi. Detta trots att staden ligger mitt i Texas, hjärtat i landets oljeindustri.

I dag kommer 90 procent av Georgetowns el från vindkraft och resten från naturgas. Nästa år ska gasen bytas ut mot sol. Vindkraft växer stadigt i Texas, förra året var andelen av den totala elproduktionen 11,7 procent, för första gången högre än kärnkraft. Över 10 000 vindkraftverk snurrar ihärdigt över slätterna i nordvästra Texas.

Texas kan ha störst potential bland USA:s delstater för solenergi, tack vare den stora ytan och den starka instrålningen. Industrin har dock inte stöttats i samma utsträckning som i andra delstater vilket gett en lång startsträcka. Men i år väntar sig många en boom.

Ny Teknik

AMERIKANSKA FLOTTAN KRÄVER KLIMATREDOVISNING FRÅN UNDERLEVERANTÖRER

Den amerikanska flottan, US Navy, har beslutat att kräva att de största leverantörerna redovisar sina klimatutsläpp till CDP. Beslutet är betydande då det amerikanska försvaret är den enskilt största konsumenten av fossilbränslen i världen, varav den amerikanska flottan och marinkåren står för en tredjedel av den konsumtionen.

Det amerikanska försvaret har under flera år varit drivande för omställningen mot förnybara energislåg. Motiven är knappast altruistiska. Istället ser försvaret förnybar energi som ett sätt att stärka stridskapaciteten.

"Energi kan användas som vapen, och vi vill inte att det vapnet ska användas mot oss. Genom att ställa om till alternativ energi så kan vi säkerställa att flottan kan fortsätta att göra sitt jobb om något händer, säger USA:s marinminister Ray Mabus i en kommentar.

EL OCH BIODRIVMEDEL ENDA FRAMTIDA BRÄNSLEALTERNATIVEN

El och biodrivmedel är de enda bränslealternativen och transportererna behöver minska 5-6 procent årligen under decennier framöver. Den svenska infrastrukturplaneringen ska utgå från att klimatmålen ska nås. Det är några av slutsatserna i det slutbetänkande som analysgruppen "Grön omställning och konkurrenskraft" presenterade tidigare i månaden.

- I dag ställs jordens långsiktiga överlevnad mot tidsvinster och klimatmålen får inte särskilt hög prioritering. Det är viktigt att klimatmålen kommer in i planeringen och att frågan prioriteras. Om klimatfrågan kommer med i planeringen redan från början så kan det ge stora positiva effekter, säger analysgruppens ordförande Maria Wetterstrand till Aktuell Hållbarhet.

Analysgruppen är en av tre oberoende analysgrupper som tillsattes av framtidsminister Kristina Persson för ett år sedan. I slutrapporten redovisar analysgruppen förslag till förändringar inom fem strategiska områden - en klimatneutral industrisektor, hållbar konsumtion, mobilitet och transporter, finansiering och grön omställning samt lokalt omställningsarbete.

RELIGIÖSA LEDARE VILL SE OMSTÄLLNING TILL 100 PROCENT FÖRNYBAR ENERGI

Företrädare för ett stort antal olika trostraditioner menar att klimatarbetet på jorden måste intensifieras. Nyligen publicerades manifestet »Interfaith climate change statement to world leaders«. Dokumentet har skrivits under av 270 religiösa ledare, bland annat Dalai Lama och Desmond Tutu, men även av den svenska ärkebiskopen Antje Jackelén och övriga nordiska protestantiska kyrkoledare.

I deklarationen uppmanas världens regeringar att omgående skriva under, ratificera och implementera Parisavtalet. I deklarationen finns också en uppmaning att snarast fasa ut fossilsubventioner och ställa om till 100 procent förnybart till år 2050. Vidare uppmanas religiösa samfund att se över sin egen energianvändning.

DEBATT: KINA HAR TAGIT LEDNINGEN

Kina framhålls ofta som en miljöbov och landet släpper ut mest koldioxid av alla. Men Kinas ambitioner står sig bra i konkurrensen med Europas industriella utveckling, som sägs ha ett mål om "hållbar utveckling", skriver professor Tomas Kåberger och doktor Jorrit Gosens, vid Chalmers Tekniska Högskola, i en debattartikel i Dagens Industri. Kina släpper ut mest koldioxid av alla länder. Men samtidigt har Kina tagit ledningen i utvecklingen av hållbar industriell kapacitet. Det är fel och farligt att använda Kinas stora problem som argument för att inte driva utvecklingen av förnybar och effektiv teknik i Europa.

Den industri som nu byggs upp i Kina byggs med modern, effektiv teknik. Många industrier i Kina, bland andra kolkraftverken, är både modernare och effektivare än de anläggningar vi använder i Europa.

Nytt är effektivare än gammalt, och de kinesiska anläggningarna är i medeltal nyare än de europeiska. När produktion flyttar till Kina kan produktionen därför bli mindre miljöskadlig.

Kina har nu nått ett sådant ekonomiskt västånd att människor värderar miljöskydd högt. Precis som smoggen i Europas och USA:s storstäder under 1900-talet ledde till skarp miljölagstiftning som förbättrade miljön, sker nu samma sak i Kina.

BIOGAS FRÅN HAVET KAN GE ENERGI

Ett ryggradslöst djur från havet kan vara vår nya källa till förnybar energi. Odlade sjöpungrar kan fördubbla den svenska biogasproduktionen.

Biogas är ett av de drivmedel som kan användas för att fasa ut fossila bränslen för transporter. Ska produktionen öka behövs mer material, så kallade substrat. Nu pågår ett projekt i Bohuslän där sjöpungrar odlas för att sedan rötas till biogas.

Sjöpungrar är fingertjocka och halvt genomskinliga. De finns i saltvatten och lever av växtplankton som de får i sig genom att filtrera stora mängder vatten.

Av de substrat som finns tillgängliga i dag, som exempelvis matavfall som inte kostar så mycket, är mängderna begränsade. Om man ska utöka biogasproduktionen i framtiden så måste man ha något ytterligare. Då kan exempelvis sjöpungrar vara en pusselbit i helheten, säger Kalle Svensson, handläggare på Energimyndigheten. Går allt som planerat har sjöpungrarna förutsättningar att bli en dubbel miljövinst. Förutom att bli ett förnybart bränsle så renar organismen havet, genom att de tar upp kväve.

Dagens Nyheter

NYTT BIODRIVMEDEL NYCKEL TILL FOSSILFRI FORDONSFLOTTA

För första gången kommer avancerade biodrivmedel baserade på lignin att framställas i större volymer. Detta sedan bolagen Renfuel och Nordic Paper tecknat ett avtal om att bygga en pilotanläggning i Bäckhammar i Värmland. Projektet har beviljats 71 miljoner kronor i stöd från Energimyndigheten.

Renfuel har utvecklat och patenterat en metod för att förädla lignin från massaindustrins restprodukt svartlut till ligninolja, lignol, som kan ersätta fossil olja och användas som råvara i tillverkningen av förnybar bensin och diesel. – Vår produkt lignol är nyckeln till att nå målet om en fossilfri fordonsflotta till 2030, säger Sven Löchen, vd för Renfuel, i en kommentar.

Pilotanläggningen, som uppförs inne vid Nordic Papers massafabrik i Bäckhammar, beräknas kunna tas i bruk i början av 2017. Faller pilotprojektet väl ut väntar lignolproduktion i stor skala för att möta efterfrågan på den snabbt växande marknaden för biodrivmedel.

TRANSPARENT TRÄ KAN FUNGERA SOM SOLCELLSPANELER

Forskare vid avdelningen för biokompositer på KTH har tagit fram trä som är transparent. Bland framtida tänkbara applikationer finns husfasader som samtidigt är solcellspaneler. Fördelarna med KTH-forskarnas trä är att råmaterialet är både billigt, lätt och hållbart. Att använda det transparenta träet som beståndsdel i solceller gör att man då drar nytta av träets låga kostnad, dess tillgänglighet och att det kommer från en förnyelsebar råvara. Transparensen kan även bidra till att solenergin används för uppvärmning - ungefär som ett växthus - och därmed sänka uppvärmningskostnader.

TROR PÅ 60 000 NYA LADDSTOLPAR DE NÄRMASTE ÅREN

Det kommer att behövas 60 000 nya laddstolpar i Sverige de närmaste åren. Det tror företaget Midroc Electro, som tagit fram en helhetslösning för laddstolpar för elbilar, riktat mot bland annat fastighetsägare och parkeringsbolag. Midrocs stolpar är ständigt uppkopplade mot nätet och genom en app kan man se att stolpen fungerar och om den är ledig. Betalningen görs också via appen.

Elinstallatören

FLER KOMMUNER SATSAR PÅ KOMBITERMINAL

Det byggs allt fler kombiterminaler i Sverige och många aktörer är intresserade av att börja frakta mer med tåg. "Vi ser att marknaden när det gäller kombiterminaler växer. Flera kommuner har satsat och vill satsa på det här och tror på att kombinera lastbil och tåg", säger Micael Svensson, affärsområdesansvarig för godsterminaler på Jernhusen, som har sex kombiterminaler över hela Sverige.

KRAFTIG SÄNKTA SVAVELUTSLÄPP I NORRA EUROPA

Sjöfartens svaveldioxidutsläpp i Göteborgsområdet minskade med över 70 procent mellan år 2014 och 2015, medan partikelutsläppen minskade med 50 procent. Det är det direkta resultatet av att det tillåtna gränsvärdet för svaveldioxidutsläpp skärptes rejält för ett drygt år sedan. Bakom siffrorna står IVL Svenska Miljöinstitutet. Bakom utvecklingen står stora investeringar från både rederier och hamnar. I Göteborgs Hamn har nya miljöbatter införts för anlöpande fartyg. Tankningsmöjligheter för de alternativa bränslena LNG och metanol är på plats, såväl som en pipeline för lågsvavligt bränsle. En så kallad "sniffer" har installerats i ytterhamnarna, som kontrollerar fartygens utsläpp.

PIONJÄR INOM DELANDEEKONOMI VINNER GÖTEBORGSPRISET FÖR HÅLLBAR UTVECKLING

Seouls borgmästare Park Won Soon kommer att tilldelas Göteborgspriset för hållbar utveckling på en miljon kronor. Han vinner priset för sitt arbete att göra Seoul till en av världens första sharing cities. Årets Göteborgspriset för hållbar utveckling har delningsekonomin som tema. – Park Won Soon har genom sitt engagemang sett till att Seoul satsar på att främja delandet. Många städer har mål för att bli "sharing city" men i Seoul har det satts resurser bakom, de har en plan och har integrerat det i sina strategier. De har substans i sitt "experiment". De är pionjärer som andra lär sig från, säger Lotta Göthe, juryns ordförande.

STOR ÖKNING AV FLERBOSTADSHUS I TRÄ

Antalet lägenheter i flerbostadshus med stomme i trä ökade med 44 procent under 2015, och det ökande totala byggandet av flerbostadshus driver på utvecklingen för byggmaterialindustrin. Företagen som tillverkar fönster, dörrar och trappor av trä ökade sina leveranser under 2015. Det visar en statistikrapport från Trä- och Möbelföretagen, TMF.

- Det är bra att byggandet av flerbostadshus i trä ökar eftersom trä minskar byggprocessens klimatpåverkan avsevärt. Får vi dessutom till ett transparent och enhetligt regelverk som gäller över hela landet kan det industriella byggandet starkt bidra till att lösa bostadsbristen, säger David Johnsson, vd på TMF.

LONDON KAN FÅ HÖGSTA TRÄHUSET

Ett hus byggt av trä i London kan bli sex gånger högre än världens just nu högsta trähus som finns i Norge. Forskare vid Cambridge University i England har tillsammans med arkitekter och ingenjörer presenterat världens högsta trähus för Londons borgmästare. Förslaget är en 300 meter hög skyskrapa med 80 våningar som med sina sidobyggnader ska få över 1 000 bostäder, vilket är en stor bristvara i centrala London, skriver universitetet. Om huset byggs blir det med råge världens högsta trähus och sex gånger högre än nuvarande rekordhållare "Treet" med sina 14 våningar fördelade på 51 höjdmeter som finns i norska Bergen.

Ny Teknik

Kommunikation för miljö och hållbar utveckling - den 17 maj 2016

En stark och trovärdig hållbarhetsprofil är i dag en avgörande framgångsfaktor för många företag och organisationer. Men hur går man tillväga – vad är tillåtet och o tillåtet i marknadsföringen, vilka krav ställer omvärlden och hur lyckas man på bästa sätt förmedla att man har ett seriöst hållbarhetsarbete till kunder, medarbetare och andra intressenter.

Ett seminarium med workshop. Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

Grundläggande miljöutbildning - den 25 maj 2016

Från hot till möjligheter med trovärdigt miljöarbete en halvdag om hållbarhet; grundläggande miljöfakta, miljöarbete och företagande. Seminariet ger grundläggande miljökunskap samtidigt som det skapar ökad medvetenhet om miljöarbetet och dess möjligheter.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

Klimatavtalet i Paris, inkl IPCC:s femte klimatrapport - risker och möjligheter för företag?

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av FN:s klimatavtal i Paris samt IPCC:s senaste klimatrapporter. Vi redovisar de viktigaste besluten och slutsatserna, liksom hur det påverkar näringsliv och

företagande.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

Agenda 2030: FNs globala hållbara utvecklingsmål

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av FNs nyligen beslutade mål för hållbar utveckling.

Vi redovisar de viktigaste slutsatserna, liksom hur det påverkar näringsliv och företagande.

- Vi är den första generationen som kan utrota fattigdomen och den sista som kan bekämpa klimatförändringarna, säger Ban Ki-moon, generalsekreterare i FN.

Om du uppskattar vårt Nyhetsbrev, dela det gärna på

Ekosofias nyhetsbrev utkommer med 11 nr/år. Ansvarig utgivare är Bill Romanus.

För att prenumerera klicka på länken i huvudet.

För mer information om nyhetsbrevet kontakta Bill Romanus; romanus@ekosofia.se, eller 031 - 708 66 51.

För information om Ekosofia AB och våra tjänster kontakta Magnus Ruberg; magnus.ruberg@ekosofia.se eller 031 - 708 66 52.

Kort om Ekosofia AB

Ekosofia AB är ett kunskapsföretag som verkar för hållbar utveckling.

Detta gör vi genom att erbjuda våra kunder att med hjälp av ett ökat miljömedvetande – ekosofi – nå såväl social och ekonomisk som ekologisk framgång. Planerat och trovärdigt miljöarbete är vår metod. Kommunikation – att åstadkomma dialog – är vårt främsta verktyg.

Vi arbetar som konsulter, projektledare och kvalificerade rådgivare.

Ekosofia AB grundades 1993 av Bill Romanus och Magnus Ruberg

För ytterligare information – www.ekosofia.se

Ekosofia AB - Anders Carlssons gata 7, 417 55 Göteborg - Tel 031 - 708 45 50